

Gdańsk w okresie nowożytnym

Kultura, religia, polityka,
społeczeństwo i stosunki międzynarodowe

redakcja

Wiesław Długokęcki, Jürgen Sarnowsky

Danzig in der frühen Neuzeit

Kultur, Religion, Politik,
Gesellschaft und internationale Beziehungen

Herausgeber

Wiesław Długokęcki, Jürgen Sarnowsky

Panu Dr. Stefanowi Hartmannowi (1943–2016),
przyjacielowi polskich historyków,
z wdzięcznością

Herrn Dr. Stefan Hartmann (1943–2016),
dem Freund der polnischen Geschichtsforscher,
in Dankbarkeit

Spis rzeczy / Inhaltsverzeichnis

Wprowadzenie (<i>Wiesław Długokęcki / Jürgen Sarnowsky</i>)	7
Einführung (<i>Wiesław Długokęcki / Jürgen Sarnowsky</i>)	11

Sztuka i kultura / Kunst und Kultur

Andrzej Woźniński	
Malarstwo i rzeźba w Gdańsku u progu epoki nowożytnej. Pomiedzy tradycją a nowoczesnością, między Północą a Południem	17
Tomasz Torbus	
Mistrz Enkinger <i>alias</i> Carpentarius – wybitny architekt gdański na progu nowożytności czy historyczna mara	47
Anna Sobecka	
Kolekcja Carla Benjamina Lengnicha	76

Religia / Religion

Marcin Sumowski	
<i>Sie das nit thun, das heissen aber lernnen</i> . Wizerunek niższego duchowieństwa w późnośredniowiecznym Gdańsku	103
Rafał Kubicki	
Klasztory w Gdańsku w XVI w.	124
Sławomir Kościelak	
Konflikty wyznaniowe w Gdańsku w XVI–XVIII w. Konfrontacja – koegzystencja – tolerancja (kompromis) w epoce nowożytnej	145
Stefan Samerski	
Zwischen Vergessen und Vernichten. Die mittelalterlichen Paramente der Danziger Marienkirche in der Frühen Neuzeit	172

Ustrój, prawo i społeczeństwo / Verfassung, Recht und Gesellschaft

Joachim Zdrenka	
Patrycjat gdański epoki nowożytnej (do końca XVIII w.) z punktu widzenia historyka. Uwagi, doświadczenia, postulaty	193

Julia Możdżeń
Czynności prawne władz miasta Gdańska w zapiskach prywatnych
Jakoba Lubbeego (1465–1489) 207

Dariusz Kaczor
Rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych w Gdańsku
we wczesnej epoce nowożytnej – zarys problematyki 226

Gdańsk w Prusach, Polsce i Europie / Danzig in Preussen,
Polen und Europa

Christofer Herrmann
Die Nutzung des Marienburger Hochmeisterpalastes im ersten Jahrhundert
der polnischen Epoche (1457 bis Mitte 16. Jh.) 247

Ulla Kypta
Konvergenz statt Divergenz. Der Handel zwischen Danzig und Antwerpen
im 16. Jahrhundert 268

Karin Friedrich
Eigennutz oder Gemeine Wohlfahrt? Bogusław Radziwiłł (1620–1668)
und Danzig im Zweiten Nordischen Krieg, 1655–1660 293